

taller de creació

GUARDIANS DE LA LITERATURA

Josep Torrent Alabau va néixer a Bellcaire d'Empordà el 1956. Actualment viu a Olot, on ha estat treballant a la Policia Municipal. Durant anys s'ha dedicat a la literatura infantil i juvenil. Dins d'aquest camp ha publicat *El príncep de Vilamaniscla* (Editorial Cruïlla, El Vaixell de Vapor Vermell, juliol 1994), *L'estranya desaparició de la Laura* (Alfaguara Grup Promotor, març 1998), *Encara en queden* (Alfaguara Grup Promotor, maig 2000), *El capitell* (Museu d'Art de Girona, setembre 2002) i *Ibrahim* (Barcanova, Antaviana Jove, octubre 2004). Alguns dels seus contes infantils s'han traduït al cors, a l'occità, al bretó i a l'euskera. Per a adults ha publicat un recull de microcontes: *Fum, pedres, miralls...* (Editorial Quadrivium, setembre 2007). Ha estat traduït a l'anglès. La seva darrera novel·la, *La Mirora mata els dimarts* (Pagès Editors), va guanyar el premi Ferran Canyameres 2008.

Mala llet

El vaig matar i no sé ben bé per què. Però sé que sí, que el vaig matar. Bé... segur, segur del tot... potser tampoc. Em sembla que m'havia fet alguna cosa dolenta... No, dolenta no: molt dolenta! Havia de ser una cosa molt dolenta, perquè el matés. Però no me'n recordo pas què era. I mira que m'hi esforço. I a més... em sembla que ni tan sols me'n recordo, de com va començar tot. Me'n recordo que quan la policia em va detenir, em vaig estranyar i els vaig preguntar per què em detenien. Bé... vull dir... que de fet no me'n recordo pas que em detinguessin: me'n recordo que ja era a la garjola. I que em deien que tenia uns drets i no sé què d'un advocat. Llavors ni me'n recordava que l'havia matat. Però ara, després que m'ho hagin repetit tantes vegades entre els policies, els metges forenses i els psiquiatres..., després de tants de dies a la comissaria, a la presó... i també alguns al psiquiàtric i... amb les anades i vingudes d'un lloc a l'altre i al jutjat... intento fer memòria i vaig recordant algunes coses, borroses, però vaig recordant algunes coses. Recordo

> **Fotografies:** Eddy Kelele Grange, (Barcelona, 8 de maig de 1971). Reporter gràfic de formació autodidacta, s'inicia com a fotògraf a *Nou Diari*, l'any 1993. Ja com a fotògraf *freelance* passa a treballar per diversos mitjans com *El Mundo*, *Siglo XXI*, *Diari de Girona*, i per a clients com Fira de Girona, GEiEG, Col·legi de Periodistes de Girona, entre d'altres. L'any 1999, funda l'agència foteriodística Click Art Foto, que ofereix serveis de premsa integrals adreçats tant a mitjans de comunicació com a empreses i particulars. Des de l'any 2004 imparteix classes de fotografia a l'escola ERAM i a la Fundació UdG.

que eren els dies de l'exposició de flors de Girona... o els dies abans, o... potser els dies després. També recordo que la víctima (com els agrada anomenar el mort als uniformats de diferents colors) era un personatge important: un prohoms de la ciutat, com dirien alguns. Un home culte... potser ric... Em sembla que era un home de pes dintre la societat gironina i em sembla que també era empresari. I era alguna cosa a la universitat? O potser m'ho sembla? No! No us ho diré pas, de qui es tracta! Bé... de fet... suposo que ja ho haureu llegit als diaris. Era... sí, em sembla que era amic de la meva dona. Recordo com si algú m'hagués dit que la rondava per emportar-se-la al llit, però em sembla que després vaig pensar que no devia ser pas un interès sexual, perquè em sembla que ell i jo havíem tingut moltes converses. Però no sé de què. Em sembla que era amic meu... o un soci?... i que volíem fer alguna cosa junts. Ai, no ho sé pas... I ara què? I a les vaques, qui els dona menjar? I qui les deu munyir?

La meva dona es veu que no vol pas saber res de mi. M'han dit que no volia saber res d'assassins. I la mainada... és clar... com que són petits ella no els deu pas deixar venir a veure'm. Ja pots comptar que els deu haver explicat que el seu pare és un criminal.

Fa molts de dies que miro de centrar-me en el que va passar a la granja el dia que el vaig matar, i em vénen algunes imatges... però sempre borroses. Em vénen coses al cap que no puc distingir si van passar de veritat o ho he somiat o em penso que van passar. I aquell altre home... Era estranger? Potser sí.

Però d'on era? Em sembla que no sabia dir les erres... Potser sí que era francès.

El que recordo és que era molt simpàtic i atent. El dia que havíem quedat amb «la víctima» a la granja, ell va arribar abans i va portar unes pastes que va dir que havia fet la seva dona per a mi. Però... per què havia quedat amb aquell home francès? Sí que ho era d'amable... i em va portar una beguda que va dir que també feia la seva dona. Una beguda... força bona... De què era? Això, era una beguda de llet. «De llet de baixa»... va dir, que és com ell anomena les bèsties que jo munyo. És clar... segur que és francès! Però ja no recordo res més...

O... potser sí? Sí! També me'n recordo... que vaig sentir sirenes. I jo... què feia? Estava estirat a terra? A la palla? A vegades em sembla haver somiat com si el francès em posés una pistola a la mà, després que hagués sentit un tret.

Collons! Ara que hi penso... poc que n'he tingut mai jo, de pistola!

De fet tampoc no puc acabar de recordar... si vaig ser jo qui va acabar posant les màquines de servir llet a granel, o només en vaig tenir la idea.

I vols dir que dies abans... Vols dir que dies abans, no em trucaven dient-me que ho deixés córrer?

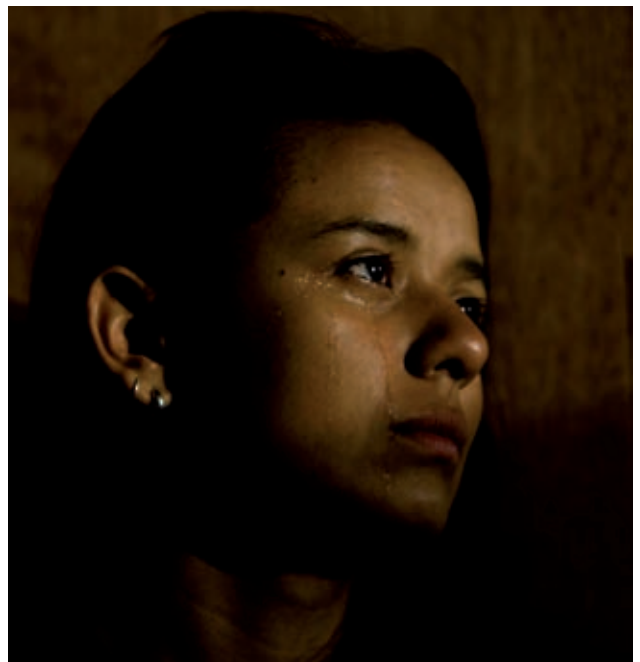
Eduard Pascual (Barcelona, 1965). Resideix a Llers (Girona). El 2003 fou guardonat en el certamen literari Contes Policials de la Generalitat de Catalunya i el 2008 en el XII Certamen Literario Vargas Llosa NH de Relatos. Acaba de publicar *Còdex 10*, la seva primera novel·la. La primera setmana de vendes, *Còdex 10* es va situar al lloc 37è dels llibres més venuts a l'Estat espanyol. Actualment, treballa en una novel·la políciaca amb la qual retrà homenatge a l'escriptor Manuel Vázquez Montalbán. Va ser especialista en investigació criminal al cos de Mossos d'Esquadra fins l'any 2005, en què fou retirat del servei ordinari per una malaltia auditiva..

L'amor crema

L'amor d'un home crema, mare, et desfà per dins fins fondre el gel en un petit riu de felicitat. Amb el temps, l'amor abraça. La calor reconfortant i forta de les seves mans, que et sublima al principi, no es pot esborrar més tard. El temps s'atura amb la primera hòstia, i una no pot fer més que desitjar fugir amb les butxaques plenes de por i llàgrimes. Malgrat tot, ho aguantas. Tu ja en saps d'això, oi mare?

Finalment, vaig llençar les fotografies. Aquells ulls en els records cremaven des del paper, fent-me sentir el fals volcà de la seva passió. I aquells llavis em retornaven de nou la claror de promeses extraviades, mentides que sonaven a veritat i veritats com els punys que colpejaven la meva fragilitat.

A un costat queda la vida, a l'altre, el policia de semblant trist i moviments lents. «Una més entre cent», deia sempre. Et fas una idea del que significa centenars de dones maltractades? Jo tampoc, però el policia m'ho mostrava assenyalant un munt de

MODEL: ELIZABETH ANSELATS

paperots sempre que anava a comissaria cercant ajuda: «Tot això són proteccions per violència de gènere», insistia ell amb un gest d'impotència. Jo era un simple paper, mare.

Un paper més, com aquells altres amuntegats que els cremen a les mans. Déu perdoni aquells policies, incapços de protegir-se a si mateixos d'aquell monstre jurídic que els engoleix de treball burocràtic. Jo era una més i prou.

I ell que em perseguia a per tot. No podia treure'm de sobre aquell monstre ni amb les ordres d'allunyament per les quals era detingut reiteradament. Quina tonteria de mesura, mare. Allò frustrava encara més els policies que no podien fer res més per mi.

La por també crema. Crema com mil dimonis escalfant-se en una foguera de vida desfeta. La por venia darrere meu cada nit del món. Veloç com un estel fugaç que talla la foscor, la seva presència

seccionava les meves esperances amb amenaces de mort. I el policia que tornava a renegar bellugant el cap, desmereixent l'acció salvatge i cruel del verb *matar* amb una gràfica estadística que no s'entén. «Papers a cents, morts poquetes», deia convençut.

L'amor d'un home crema, mare. De fora a dins, fins desfer-te sencera. Em cremo de debò. Per l'amor d'un home em consumeixen les flames enmig d'un carrer qualsevol.

Amb aquest foc, que fa pudor de benzina, la por s'esvaeix per fi; sort que ets al meu costat. El policia que viu entre papers que dicten mentides, mira amb neguit el meu cos socarrimat sense encertar a veure la meva ànima, com tantes altres vegades. A ell, i al seu somriure cruel, se l'emporten envoltat de llums blaves. Espero que en aquest nou lloc no pugui trobar-me; li desitjo que es converteixi en cendres a l'infern de la seva pròpia vida, el mateix disseny que el meu pare.

Evilasio Moya (Tresjuncos, Conca, 1944) es va formar literàriament amb els agustins de l'Escorial. Ingressà al Cos Nacional de Policia l'any 1965 i ha estat a la comissaria de Puigcerdà durant més d'una dècada. Evilasio Moya ha estat finalista del V Premio de Poesia Castilla – La Mancha (1989) i del Juan de Baños de Valladolid (1993), on va obtenir també, dos anys després, el Premi Jorge Guillén amb *Miedo y banderas de papel*. Entre altres llibres, ha publicat *Andaraje*, *Canto al desde*, *Anarquía lírica de las manos de los hombres*, *Soliloquios con un abedul*, *Parcelas de organdí*, *Vehemencias y tropeles*, *Piropos a una novia*, *Vaivenes* i *Guiños de luceros*. D'expressió castellana, en català ha publicat *Castellar de n'Hug, pau i llum*, traduït per Rosa Moya, filla seva. Ha estat també Rosa Moya qui ha traduït *Tornaveus del turó*.

Tornaveus del turó

«On vas, guerriller?»
«On vas amb els teus somnis?»,
repetia sense parar el turó

Scott descansava al marge, al peu d'un turó, un soldat. Reposava entre les banderes de les «paus», de les «justícies». El seu cos jeia enmig de la mort i el fang, i al seu costat, com a germà bessó, un fusell. Jeia amb el front arrufat. La camisa, amarada de fang, per la sang, per la gana.

Ginger, el casc del soldat, recollia sense vida el reiteratiu missatge del turó. Al front arrufat, apareixien com albaides de la infància. Als llavis, un rictus de pena, i a la cantimplora, il·lusions perdudes. La camisa traspuava suor resseca «d'injustícies polítiques», i a l'esquena tatuada, mullada a la llum, apareixia també una bandera.

Scott, al turó del soldat mort, amb les mans crispades d'impotència i de ràbia, canta a l'aurora un misèrere. S'escampa el sol. Un noi bosnià plora. Un ancià croat resa. Una anciana sèrbia mastega paraules i una mare, també bosniana, mormola cançons, còbles i records del fill, que se'n va anar a la batalla i va morir al turó.

Per a Antonio Castro Juventany, amic i company del C. N. de Policia, recordant-li una entranyable cantarella en el nostre Camí de Sant Jaume:

*No caminis davant meu, que puc no seguir-te.
No caminis darrere meu, que puc no guiar-te.
Camina al meu costat i sigues el meu amic.*

Eva Naranjo Estañol Vaig néixer a Girona el 14 d'abril de 1959. L'any 1981 vaig entrar a la Policia Municipal de Girona, i era de la primera promoció en què van admetre dones. Posteriorment, vaig ser la primera persona del cos, que se sàpiga, a tenir titulació universitària. Des de fa sis anys estic adscrita a l'Oficina d'Atenció a la Víctima. Les paraules sempre m'han emocionat i enlluernat. Em són amigues. Amb elles he fet els millors viatges. No he publicat cap llibre. Escric des que vaig aprendre a llegir. A vegades ho estripo tot. Vaig gosar fer poemes fa relativament poc. Els anys de les millors collites n'escric quatre o cinc. Però... tant se val el que hagi fet fins ara. Si us ve de gust, endinseu-vos en el que us mostro.

Llum de salina

Continues en mi dins la mirada
i et visc en la pell, en la saliva...
Encara em fas delir amb densa calma
com una lluna ardent, a la deriva...

Ets remolí d'olors, atlas absent,
inesperat destí, punt de partida,
ets huracà latent, mirall pendent,
ets alfabet silent, llum de salina.

Bàlsam de tramuntana

Torno a estar plena de tu i sorra...
Sento la teva mà, lliscant ardent
esquena avall, resseguint les fronteres,
vorejant, lentament, els límits d'ombra...

En aquest món aturat sota el sol
perdo la noció del temps, l'alè...
m'encens els dits, el desig i la pell,
batego en cadències d'onades.

Navego en la deriva dels teus ulls
dins una llum que no em crema les ales,
ets empremta de sal, rastre de set,
llavor de mar, bàlsam de tramuntana.